

Direktoratet for mineralforvaltning
med Bergmesteren for Svalbard

Indre Fosen kommune
Rådhusveien 13
7100 RISSA

Dato: 09.11.2020
Vår ref: 20/03488-2
Deres ref: 2020/1946

Uttalelse til høring av søknad om dispensasjon for uttak av masser i Breili steinbrudd gbnr. 325/1 i Indre Fosen kommune

POST- OG BESØKSADRESSE

Ladebekken 50
7066 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00

E-POST post@dirmin.no

WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883

SWIFT DNBANOKK

IBAN NO5376940505883

ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR

TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 8. oktober 2020.

DMF er statens sentrale fagmyndighet ved forvaltning og utnyttning av mineralske ressurser, og skal bidra til størst mulig samlet verdiskaping basert på en forsvarlig og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler. Vi forvalter lov om erverv og utvinning av mineralske ressurser (mineralloven), og har i tillegg et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i saker etter plan- og bygningsloven.

Sentrale mål i mineralforvaltningen er å sikre tilgangen til mineralressursene i framtida og å hindre at viktige forekomster båndlegges av arealbruk som utelukker framtidig utnyttelse.

Saken

Indre Fosen kommune har mottatt en søknad om dispensasjon til sprengning og knusing av 10 000 m³ steinmasser på eiendom gbnr. 325/1 – Breili Steinbrudd. Bakgrunnen for uttak av steinmassene beskrives til å være levering av grus/subus til nytt topplag for fylkeskommunens vei over Kråkmoen til Leksvik. Arbeidet skal foregå i én måned fra oppstart.

Steinbruddet ligger i et område avsatt til landbruk-, natur- og friluftsmål i kommuneplanens arealdel for Leksvik kommune 1998-2010. Bruddet har frem til nå vært i drift uten reguleringsplan. Betydelige steinmasser er tidligere hentet ut av området ved dispensasjoner gitt av gamle Leksvik kommune.

Breili steinbrudd er innmeldt for inntak i ny kommuneplan for Indre Fosen kommune, og det er igangsatt prosess for regulering av området.

Kommunens foreløpige vurdering er at midlertidig dispensasjon kan innvilges med følgende vilkår:

- Detaljregulering av Breili steinbrudd må foreligge dersom steinbruddet skal driftes mer enn det som søkes om nå
- Hvis en ikke ser behov for å ta ut mer masser og følgelig utarbeide reguleringsplan for Breili steinbrudd, må området ryddes og tilbakeføres til

landbruk-, natur- og friluftsområde i henhold til overordnet plan

Uttalelse

Massene skal tas ut fra en pukkeforekomst¹ med lokal betydning, vurdert av Norges geologiske undersøkelse (NGU). Det er også registrert pukkeverk og tidligere uttak av masser på stedet. Vårt uttaksregister², som viser uttak i drift, har ikke registrert dette uttaket. Vi har heller ikke opplysninger om uttaket i vårt gamle objektregister.

DMF ser positivt på at transportetappen mellom steinbruddet og vegprosjektet er kort og gir gevinst for miljø og økonomi, og at det er gjort rede for at steinmassene har den kvalitet som utbygger (Veidekke) ønsker å bruke. Vi må likevel vurdere uttaket i forhold til mineralloven. Vi vil også kommentere planprosess og forvaltning av forekomsten i et bærekraftperspektiv.

Uttakets forhold til mineralloven

Informasjonsgrunnlag

- Det skal tas ut inntil 10 000 m³
- Kvaliteten er egnet til formålet jfr. Vegdekkes vurderinger
- NGU vurderer forekomsten til å ha lokal betydning
- Uttaket skal foretas av ny tiltakshaver
- Uttak av masser skal reguleres, samt tas inn i kommuneplanens arealdel

Vurdering

Konsesjonsplikt etter mineralloven § 43

DMF forstår av dispensasjonssøknaden at det søkes om uttak av 10 000 m³ fast fjell fra Breili steinbrudd. DMF påpeker at det i mineralloven § 43 første ledd står at «Samlet uttak av mineralforekomster på mer enn 10 000 m³ masser krever driftskonsesjon» fra oss (vår understreking). I den forbindelse vil vi presisere at det ikke er snakk om en begrensning på 10 000 m³ årlig, men hvor mye tiltakshaver skal ta ut uavhengig av tidsperspektiv. Idet uttaket overskrider 10 000 m³ vil det være konsesjonspliktig.

Meldeplikt og driftsrapportering etter mineralloven § 42

Uttak mellom 500 m³ og 10 000 m³ er meldepliktige etter mineralloven § 42. Melding om oppstart av drift skal sendes inn til Direktoratet for mineralforvaltning minst 30 dager før oppstart av drift. Vi gjør oppmerksom om at DMF kan kreve fremlagt driftsplan også for uttak som er meldepliktige. Videre vil DMF påpeke at uttak av mineralske ressurser innebærer at tiltakshaver skal sende inn en årlig driftsrapport til DMF.

Sikring etter mineralloven

¹ Forekomst Breidli:

https://aps.ngu.no/pls/oradb/grus_GP_Del_fakta_KS.fkom_besk?p_objid=170545

² DMF kartløsning: <https://minit.dirmin.no/kart/#>

Uavhengig av om tiltaket er meldepliktig etter mineralloven § 42 eller søknadspliktig etter mineralloven § 43, vil mineralloven sine regler om sikring og opprydding gjelde. Det vil si at tiltakshaver i den omsøkte dispensasjonen har en sikrings- og oppryddingsplikt etter mineralloven §§49 og 50. *Vi gjør oppmerksom om at DMF har adgang til å gi pålegg for driften og føre tilsyn med virksomheten.*

Krav til bergfaglige vurderinger

Vi vil også understreke at drift på mineralske forekomster skal foregå på en bergfaglig forsvarlig måte jf. mineralloven § 41. Det betyr at «driften skal gjennomføres slik at ressursene utnyttes best mulig innenfor et godt tilpasset driftsopplegg, samtidig som omgivelsene og miljøet blir ivaretatt på best mulig måte» jf. ot. prp. nr. 43 s. 79.

Kommentar til uttak av masser i området

I dispensasjonssøknaden vises til uttak av betydelig mengder masser over tid. Vi kan ikke se å ha mottatt søknad eller melding om uttak av masser i dette området tidligere. Vi ønsker å presisere at tiltakshaver har meldeplikt etter mineralloven § 42, og samtidig understreke at alle uttak som samlet sett vil utgjøre mer enn 10 000 m³ masser skal søke om driftskonsesjon etter mineralloven § 43.

Planprosessen

Ifølge begrunnelsen til dispensasjonssøknaden heter det at «Uttak over 10 000 m³ steinmasser vil trolig ikke få særlige eller uopprettelige virkninger på natur- og vannmiljøet da det har vært uttak av betydelig større steinmasser i bruddet i flere år». DMF benytter anledningen til å påpeke at nettopp dette er problemet med å gi dispensasjoner til store terrenginngrep uten at en reguleringsprosess ivaretar hensynet til miljø og samfunn. Fravær av reguleringsprosesser bidrar også til fravær av informasjon til allmenheten og hindrer medvirkning og innsyn i hva som foregår i området. Kommunen bør kjenne til mineralloven og burde satt krav om å få avklart konsesjonsplikten ved oppstart av planprosessen for regulering av området (10.10.2019).

Bærekraftig mineralforvaltning

Kommunen setter som vilkår i dispensasjonen at «Hvis en ikke ser behov for å ta ut mer masser og følgelig utarbeide reguleringsplan for Breili steinbrudd, må området ryddes og tilbakeføres til landbruk-, natur- og friluftsområde i henhold til overordnet plan.» På bakgrunn av Veidekkes vurdering av kvaliteten på massene og NGUs vurderinger av den registrerte mineralforekomsten oppfordrer vi kommunen til å forvalte mineralressursene på en bærekraftig måte, både mtp utnyttelse av mineralene og hensynet til miljø og samfunn. DMF anbefaler å avsette forekomstområde til råstoffutvinning i kommuneplanens arealdel, alternativt legge hensynssone for mineralressurser³. Vilkår om tilbakeføring til LNF i dispensasjonssøknaden bør følgelig frafalles. Vilkår om tilbakeføring vil bidra til å båndlegge forekomsten og hindre videre utnyttelse av massene. Søknaden fremholder dessuten også at det at området er innmeldt til kommuneplanens arealdel, og planlegges regulert, er et argument for dispensasjon.

³ Hensynssone for mineralressurser PBL § 11-8 bokstav c):

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/reguleringsplanveileder/id2609532/?ch=9>

Det er også meget uheldig at masser tas ut stykkevis og delt, da måten uttaket gjennomføres kan påvirke mulighetene for uttak senere. Vi vil understreke at drift på mineralske forekomster skal foregå på en bergfaglig forsvarlig måte jf. mineralloven § 41. Det betyr at «driften skal gjennomføres slik at ressursene utnyttes best mulig innenfor et godt tilpasset driftsopplegg, samtidig som omgivelsene og miljøet blir ivarettatt på best mulig måte» jf. ot. prp. nr. 43 s. 79. Uttaksvolum og mulig videre drift er to av flere faktorer som ligger til grunn ved utarbeidelse av driftsplan. Hvis uttaket overstiger 10 000 m³ slår konsesjonsplikten inn og driftsplanen blir revidert bl.a. iht. revidert uttaksvolum. DMF vurderer sannsynligheten som stor for at det vil bli behov for masser ut over 10 000 m³ for å dekke formålet med behovet for masser.

Konklusjon

Ut fra ovenforstående forutsetninger vurderer DMF at uttaket det dispenseres for ikke er søknadspliktig etter minerallovens § 43, men er meldepliktig etter minerallovens § 42.

Vi stiller spørsmål ved planprosessen og kommunens forvaltning av sine mineralressurser i forhold til konsekvenser for miljø og samfunn.

DMF tar forbehold om at feilaktige opplysninger eller endringer i de faktiske forhold vil kunne medføre at ovennevnte vurderinger og konklusjon vil få et annet utfall.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no. Her finner du også vår digitale kartløsning, som er et nyttig verktøy for oppdatert informasjon om mineraluttak, bergrettigheter m.m., supplert med relevante kartdata fra andre etater.

Vennlig hilsen

Dragana Beric Skjøstad
seksjonsleder

Åshild Grønlien Østmoe
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Åshild Grønlien Østmoe

Mottakere:

Indre Fosen kommune

Rådhusveien 13

7100 RISSA

Kopi til:

Pallin AS

Klosterveien 45

7100 RISSA